

Mogelijkheid tot creatie van nieuwe kleurslagen met dominant wit

door Andy Verelst

Van de Amerikaanse leghorn is algemeen geweten dat deze 'dominant' wit is. Dit betekent dat deze witte kleur bij kruisingen zal overheersen en dus ook bij de nakomelingen zichtbaar zal zijn, in tegenstelling tot recessief wit dat bij kruisingen in de volgende generatie verdwijnt. Nu met dit gen voor dominant of leghornwit zijn er nog heel wat weinig gekende en onbekende mogelijkheden om nieuwe kleurencombinaties te verkrijgen.

Het I-gen veroorzaakt in feite een defect in de pigmentcellen, de melanocyten, waardoor deze het pigment eumelanine weinig of niet kunnen stapelen en dus ook niet kunnen transporteren naar de groeiende veren. Eumelanine is het zwarte pigment, verantwoordelijk voor de kleuren zwart, blauw en parelgrijs. De gele en rode pigmenten, het pheomelanine, wordt weinig of niet beïnvloed. In feite komt de werking van I er dus op neer dat in combinatie met een der welke kleurslag al het zwart, blauw of parelgrijs vervangen wordt door wit en de rode tinten quasi ongemoeid blijven. We kennen dit o.a. van de kleurslagen witpatrijs (bv MEV), roodwitdubbelgezoomd (Indische vechter), geelwitgezoomd (Sebright), geelwitpel (Fries hoen), goudwitgeband (Brakel), witkwartel (Watermaalse baardkriel) en okerwitporselein (baardkrielen). Een belangrijk gegeven is dat I eveneens een 'dosiseffect' heeft. Dieren die fokzuiver zijn voor I (I/I) zijn witter en vertonen weinig zwarte spatjes terwijl dieren die fokonzuiver zijn (I/i) vaak zwarte spatjes tot zelfs een aantal volledig zwarte veren kunnen vertonen. Vandaar dat I ook wel eens een 'lekkend' gen wordt genoemd. De fokonzuivere dieren zijn vaak ook minder wit maar eerder licht crèmekleurig tot grijsig. Bij sommige kleurslagen zoals bv okerwitporselein is dit een bekend probleem. Buiten de reeds bestaande goud-dominant wit combinaties zijn er uiteraard

nog een aantal mogelijkheden zoals bv wit goudhalzig, buff witcolumbia, meerzomig witpatrijs, geelwitstaart, isabelwitporselein enz.... Op zich allemaal niet zo moeilijk te fokken. Slechts éénmaal I inbrengen en dan kan men deze kleuren steeds optrekken aan reeds bestaande kleurslagen.

Een andere leuke mogelijkheid is de combinatie van I met zilver. In theorie zou men een zuiver wit dier verwachten want het zilver is reeds wit en het zwart wordt wit dus wit + wit = wit lijkt een logische redenering. In de praktijk klopt dit echter niet en zal bij vele dieren het zwart niet wit worden maar 'grijsig' waardoor een soort 'spooktekening' ontstaat die als een sluier over het gevederte ligt. Het totaalbeeld zal erg zacht zijn. We kennen dit reeds een eeuwigheid bij de Brakel waar de zilver witgebande (vroeger witgebloemd) al lang erkend zijn. In Tsjechië werd zo een nieuwe kleurslag ontwikkeld bij de Sebright, nl een zilveren met dominant wit. Door selectie op de onvolledige dominantie van I kon men zo een nog vrij contrastrijke mooie tekening bekomen. De beste resultaten worden hier bekomen met fokonzuivere dieren (I/i), vandaar dat men dit soort kleurslagen best altijd fokt in combinatie met de zwartgetekende vorm. In theorie klinkt dit eenvoudiger dan het is maar het is doenbaar en ook dit opent opnieuw een weg naar een aantal aantrekkelijke nieuwe

kleurslagen. Uiteraard zullen niet alle denkbare combinaties even geslaagd zijn maar sommige zullen zeker kunnen bekoren. Wat te denken van b.v. zilver grijsgezoomde Wyandottes, wit grijscolumbia Brahma's, grijszilverkwartel Watermaalse of zilvergrijspel Friese hoenders ? Buiten het voorbeeld met de Brahma's zijn deze trouwens allemaal zeer eenvoudig te creëren zonder het inkruisen van andere rassen. Men kruist gewoon een haan van een zilver + zwarte kleurslag met een hen van een goud + dominant witte kleurslag en de eerste generatie levert reeds min of meer goede hennen op. Deze worden dan een aantal keer teruggepaard op zuivere zilveren hanen om de gele aanslag en roest afkomstig van het goud weg te selecteren en het doel is bereikt. Voor fokkers die niet schuw zijn van een experimentje of uitdaging misschien een mooie uitdaging. Het brengt alleszins leuke afwisseling in de liefhebberij en is daardoor alleen al een aanwinst.

